

Népvilág

Bácskai Napló
POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ: KÖNYA LAJOS.

MEGJELENIK	
10 nap	1.00
1 hónap	8.00
3 hónap	22.00
6 hónap	40.00
1 év	75.00
2 év	140.00
3 év	210.00
4 év	280.00
5 év	350.00
6 év	420.00
7 év	490.00
8 év	560.00
9 év	630.00
10 év	700.00
11 év	770.00
12 év	840.00
13 év	910.00
14 év	980.00
15 év	1050.00
16 év	1120.00
17 év	1190.00
18 év	1260.00
19 év	1330.00
20 év	1400.00

Megsemmisített angol hadosztályok

Berlin, szeptember 2. Wolf-ügynökség jelenti: Az angoloknak a Scarpe-tól délre folyt harcokban, valamint az utolsó 8 nap nagy csatáiban tankban szenvedett veszteségét Below tábornok hadserege tekintélyes számmal szaporította. Augusztus 21-től 28-ig egyedül ezen a fronton 250 tankot lőttek össze. Feltűnően nagy az ellenség embervesztése is a második harcokban, ugyanis angol gárhadosztályokat is és az 52. és 53. angol hadosztályokat teljesen harcoképtelenné tettük.

Vladivosztok lakossága a japánok ellen.

Moszkva, szeptember 1. A Pravda szerkesztőségébe érkezett táviratok szerint Vladivosztok lakossága tevékeny részt vesz az einyomók elleni harcban. Főlegyerkezett csapatokat alakítanak a japánok ellen, táviróvonalakat megsemmisítették — és a japán távirásokat megölték.

Szétugrasztott zacifista ülés.

London, szept. 1. Reuter jelentés. Plumsteadban, — London egyik külvárosában a lakosság szétugrasztott egy pacifista ülést, miközben többen megsebesültek.

Lenin merénylője.

Kiew, szeptember 1. A Lenin elleni merényletet Kaplan Derge ismét terrorista követője el. A merénylőné 1917-ben a vizsgálati fogságban a rettegett és szocialisták által gyűlölt Noviczky csendőrmestern ellen vallás közben zsebkésével merényletet és gyilkosságot kísérelt meg, amiért 13 évi kényszermunkára ítélték.

Orosz parasztok az angol-francia kormány ellen.

Moszkva, szept. 1. A vörösei kormányzásban a parasztság ellen erős agitáció indult meg az angol-francia kormány érdekében. Vologda városában és körzetében 17-től 45 évig az intelligens lakosságot mozgósították az erődítési munkálatok elvégzésére.

Tizenhárom millió új amerikai katona.

Washington, szept. 1. Reuter ügynökség. Wilson aláírta a hadügyi törvényjavaslatot, egyidejűleg proklamációt hozott ki, melyen a törvény becikkelyezésének a határidejéül szeptember tizenkettőjét állapítja meg. Tizenhárom millióra becsülik azon tizenhétől negyvenöt éves férfiakat, akik még nincsenek lajstromozva. Wilson hozzáfűzi: nekünk ünnepélyes feladatunk, hogy a döntő győzelmet fegyveres erővel elérjük és tudva ezt, népünk katonai erejének nagyrészt ezen cél szolgálatának kell szentelnünk.

Nemzetközi orvoskongresszus Budapesten.

Budapest, szept. 2. — A központi hatalmak orvosai szeptember 27—23-ig tartják meg a nemzetközi orvoskongresszust Budapesten. Eddig 200 orvos jelentette be részvételét.

Vérhas járvány Bécsben.

Bécs, szeptember 2. Bécsből jelentik, hogy a város több kerületeiben fellépett a vérhas. A járványnak eddig is több halottja van.

A londoni rendőrök sztrájkja véget ér.

London, szeptember 1. A rendőrlégénység sztrájkja véget ért. miután Lloyd George fogadta küldöttségüket és megígérte nekik, hogy hetenként tizenhárom shilling pótdíjat kapnak, szakszervezetüket elismerik. A rendőrlégénység nyomban szolgálatban állott.

A hivatalos ősz.

Szeptember első napján beköszöntött a hivatalos ősz legalább is a fürdőkön. Paliics tegnap néma csendbe merült; nem volt zene.

A huldogálni kezdő falevelek közt csendesen, lassan sétált néhány pár. De legjobban megérezte az ősz kezdetét Forgó mester, a fiatal festőművész, akinek az az ideája támadt, hogy szeptemberben tart esti előadást Paliicsra. Az előadásra mindössze 10-en tolongtak, de ezek is kénytelenek voltak otthagyni csakhamar a nagytermet, pedig ott Forgó mester gyönyörű képeket állított

ki. Az igaz, hogy egypár meritelon nőt is mutogatott ott az érdeklődőknek, fügefalevél nélkül, de hát ez is hozzátartozik a modern festőművészethez. A gyerekek, akik nem jöttek el az előadásra — de esetleg eljöhetnek volna — bizonyára elsőrangú műélvezetet találtak volna bennük, mert hiszen a könyvesboltok kirakatainak a perno-gráfiában is elsősorban ők gyönyörködnek. Feláttek másféle művészetet is tudnak keresni, amiben gyönyörködjenek. De hát itt az ősz, a dekadencia!

Galíciaiak

és cigányok.

A hordóárak maximálása küszöbön áll. Ma már ez is épen olyan betrányos dolog, mint minden, a mibe a szegény menekült galíciaiak beleütköztek az orrukat.

Két hitvány fekélyét e nemzetnek képtelen kiirtani a kormány. A beözönlött piszkos galíciaiakat és a kóbor cigányokat — Napról-napra több fertőzi a magyar levegőt, s amikor mint földönfutók itt megjelenve — szánalmat keltettek ugyan, — de kiderült róluk, hogy

ádrágitó, sikkasztó és esaló mivoltukkal hálálják meg a magyar vendégszeretetet, — képtelen a kormány megszabadítani tőlük az országot. — Hát nem gyámoltalanság ez?

Itt vannak a ludasi határban a sátoros cigányok, — lehetnek ugy 40 50 főből. Bekéborogják a környéket s lopnak-rabolnak, amielőbbük kerül és a hatóság, esendőség tehetetlen velük szemben, talán azért, mert előbbrevaló e szemétnépség, mint az a szegény ludasi hadiasszony, akihez a napsokban beállított hat cigány és elvitték a zsirját, lisztjét, kenyérét.

A leányközépiskola reformja.

Szabadkán is megváltozik a tanterv.

Két év előtt reformálta meg Jankovich Béla akkori vallás- és közoktatásügyi miniszter a leányközépiskolát akképen, hogy a négy alsó osztály tanterve minden leányközépiskolában egyforma, az ötödik osztálytól kezdve pedig az iskola háromféle ágazik el, u. m. felsőleányiskola, leánygimnázium és felsőkereskedelmi iskola.

A felsőleányiskola csak uriaszszonyi műveltséget ad.

A leánygimnázium egyetemi tanulmányokra készít elő.

A felsőkereskedelmi iskola tisztviselői állásokra képesít.

E háromféle iskolának részletes tantervét is kiadta Jankovich Béla miniszter, de e részletes tanterv némi módosítását tette most szükségessé a kétéves tapasztalat.

Az új tantervi reform három főszempontból indult ki.

Először meg akarta szüntetni a túlterhelést. Ez valóban meg is volt a Jankovich-féle tantervben, így némelyből sokkal több órájuk volt a leányoknak, mint a középiskolai fiutanulóknak és számtanból is jóval többet kívántak a felsőbb osztályokban a leányoktól, mint a fiuktól. Ezen a túlterhelésen iparkodik az új tanterv azzal is segíteni, hogy a heti tanórák száma egy osztályban sem lépi túl a 30-at.

A Zichy János-féle új tanterv másodszer erősebben akarja kifejezésre juttatni a tanítás nemzeti elemeit, ez főleg azáltal történik, hogy Magyarország története lesz a történelem tanítás gerince.

A harmadik szempont, mely az új tantervben érvényesül, hogy a háromféle felső tagozatnak önálló jellege erősebben kidomborodik.

Az új tantervet Zichy János gróf miniszter most adta ki és azt az állami középiskolákra kötelezően előírva egysszersmind felkérte az iskolafenntartó egyházi főhatóságokat hasonló intézkedésre.

A szabadkai állami leányközépiskolában (felsőleányiskola és leánygimnázium) az új tanterv a miniszter rendeletéből szept. 1-ével életbe lépett.

A kalocsai érsek intézkedéséből ugyancsak életbelép a tanterv a szabadkai női felső kereskedelmi iskolában is.

.....
— A zombori róm. kath. tanítók öröme. Két évig élvezték a zombori róm. kbth. tanítók a háborús segélyt, de 1917. november havában nem utalványozta ki folytatólágon a segélyt a kultusz-kormány. A tanítók ezért kérvéllyel fordultak a közoktatásügyi miniszterhez, akinél dr. Balogh Ernő főispán határozottan támogatta a tanítók kérését. A főispán közbenjárásának megett az eredménye amennyiben a miniszter értesítette a főispánt, hogy a segélyt kiutalta.

— A Szabadkai Gazdasági Egyesület közgyűlése. A Szabadkai Gazdasági-Egyesület tegnap tartotta rendező évi közgyűlését. A közgyűlés a meghalt Regényi Lajos helyett Törley Gyulát választotta meg, elnökül. Azután megválasztották a tisztviselőket és lefoglalták a költségvetést.

Lenin állapotában javulás állott be.

Berlin, szeptember 2. Lenin állapotában javulás állott be, úgyhogy az orvosok reménykednek életbenmaradásához. Állapota mindazonáltal súlyos.

Lansing lesz Amerika londoni követe.

Bécs, szeptember 2. Waschingtomból jelentik, — hogy Lansing lesz Amerika londoni követe.

Hintze államtitkár Bécsben.

Berlin, szeptember 2. Hintze államtitkár hétfőn politikai megbeszélés céljából Bécsbe érkezik.

Nevelési segítség a hadirokkantak gyermekei részére.

— Kik kaptak a Bácskában? —

A miniszterium rendeletével a hadiárva és a hadirokkantak gyermekei részére közép- és felsőbb iskolai tanulmányok folytatása céljából létesített nevelési segítségnek odaítélésére a Országos Hadigondozó Hivatalban megalakított adományozó bizottság az itt felsorolt gyermekek részére, az egyúttal megjelölt iskolák látogatásához köztöttek — a következőkre is — kiterjedőleg, a következő összegű nevelési segítségeket ítélte oda.

Engländer András bajai lakos a m. kir. kertészsegédi iskola I. évf. 400 koronát Szigrist László bajai lakos a gimn. II. oszt. 204 koronát, Pencz József bajai lakos a polg. isk. III. oszt. 400 koronát, Tumbács Gyula szabadkai lakos a felsőkeresk. isk. I. oszt. 500 koronát, Faragó Ferenc bácskossúthfalva lakos az újverbázi áll. gimn. II. oszt. 600 koronát, Szilák Ferenc újvidéki lakos a polg. isk. III. oszt. 400 koronát, Heitzmann Ferenc újvidéki lakos gimn. I. oszt. 400 koronát, Popovits Száva újvidéki lakos, az újvidéki gör. kel. főgimn. II. oszt. 400 koronát, Wernberger Mária bajai lakos a polg. isk. I. o. l. k. 400 koronát.

Wernberger Ilona bajai lakos a polg. isk. I. o. l. k. 400 koronát. Perties Erzsébet szabadkai lakos a polg. isk. I. o. l. k. 400 koronát. Kis Erzsébet újvidéki lakos a polg. isk. II. o. l. k. 400 koronát. Vékás Erzsébet újvidéki lakos a polg. isk. II. o. l. k. 400 koronát.

.....

A miniszter és a női tornatanárok.

— Miniszteri fölhevítés és miniszteri akadályok. —

(Saját tud.) A vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint a nyár elején megirtuk, felhívást intézett az összes szabadkai iskolákhoz, — hogy jelentkezzenek a tanárok a nyári szünetben Budapesten tartandó tornatanfolyamon való részvételre. A résztvevőknek állami segélyt és olcsó lakást is rendezett kilátásba tanfolyam idejére.

Az egyik szabadkai leányisko-

Kovács Julia zombori lakos a felsőkeresk. szaktanfolyam látogatásához kötöttem 500 koronát.

Fernbach Anna zombori lakos a zombori Miaszonyuk Polg. isk. IV. o. l. k. 400 koronát.

Fernbach Róza zombori lakos a zombori r. kath. polg. isk. III. o. l. k. 400 koronát.

Puskás Ibolyka zentai lakos a polg. isk. II. o. l. k. 400 koronát.

Glücksman Ilona bajai lakos a polg. isk. I. o. l. k. 400 koronát.

Az adományozó bizottságnak ezt a döntését az Országos Hadigondozó Hivatal az adományban részesített kiskorúak törvényes képviselőivel azzal a felhívással közli, hogy a megállapított adomány felévi összegéről kiállított s kelően felbélyegzett nyugtát szeptember és február hóban mutassa be annak az iskolának vagy tanintézetnek a vezetőségéhez, amely iskola vagy tanintézet látogatásához a nevelési segítség adományozása köttetett. Ezen a nyugtán a törvényes képviselő pontos címét is fel kell tüntetni. Az iskola vagy tanintézet vezetője felbélyegzett nyugtán igazolni tartozik azt, hogy a nevelési segítségben részesülő gyermek az intézet rendes tanulója. Ezután a nyugtát az intézet vezetője az Országos Hadigondozó Hivatalhoz (Budapest, VI., Vilmos császár-ut 37.) postán ajánlva 15 napon belül köteles beküldeni. A Hivatal a megállapított nevelési segítség fél tanévi részletekben fogja a hadiárva, illetve a hadirokkant törvényes képviselőjének postautalványra elküldeni.

.....

lából, a női felső kereskedelmi iskolából, ketten jelentkeztek a tanfolyamra: egy katonatiszt-tanár és egy nő-tanár. Most, hogy a kurzus Budapesten már véget is ért, megjött a miniszter válasza, — amely tudatja a jelentkezőkkel, hogy sem katonák, sem nők nem vehetnek azon részt.

Tekintve azt, hogy különösen a női felsőkeresk. iskolákban igen

sok a diákok szellemi munkája, de mégis több az írásbeli dolgozat s így az iskolában és otthon is rengeteget ülő leányok torna-tanítása igen fontos egészségügyi érdek, egyszerűen neveltséges a miniszternek ez az akadékoskodása és teljesen érthetetlen, hogy mért ne taníttassák nők a tornát a női iskolákban. — Talán katonákat akar nevelni a miniszter a lányokból — hogy csak férfiaknak engedi meg a lányok tornatanítását? De hát katonáknak sem engedi meg ezt a tanítást! Igazán jó volna a miniszter ur veséjébe látni és okos szándékait kikutatni.

Amint halljuk, az egyik szegedi tanár meg is interpellálta a minisztert, hogy mért nem engedi meg a nőknek a tornatanítást a női iskolákban

NAPI HIREK.

— Egyházmegyei hírek. Az érseki hatóság Mayer Lőrincet az újvidéki sz. Rokusi helyi káplán-ság ideig, vezetésétől felmentvén s újvidéki kápláni állomására visszahelyezvén helyébe ideig. helyi kápláná Bert Antal küllödi volt id. adminisztrátort nevezte ki.

— A vasuti tisztviselők liszt-szükséglete. Az államvasutak összes alkalmazottainak és azok családtagjainak liszt-szükségletéről az 1918—19. gazdasági évben is közvetlen kiutalás útján fognak gondoskodni. Ennek fogva a kettős ellátás elkerülése végett felhívja a közlelmzési miniszter a törvényhatóságok első tisztviselőjét, utasítsa alárendelt hatóságait, hogy az államvasuti alkalmazottakat és azok családtagjait hatósági liszttel el ne lássák.

— Bihar megye Bácsme gyéről. Mórész Ernő dr., Bihar megye tiszt főorvosa nagyobb cikkben foglalkozik Bács megye közönségének a pusztító betegség: a tüdővész ellen megindított akciójáról és arról az áldozatkészségről, hogy a nép százezreket adott a védelem céljaira. A cikk végén a következőket írja: Legyünk éiragadtatva Bácsbodrog vármegye nemes példájától, csupán a kezdeményezés elsőségét ne engedjük át, mert mint fentebb kimutattam, vármegyénk közönsége 10 év nehéz munkájára tekinthet vissza; de kívánjuk a társörvényhatóságnak a kezdet szép sikeréhez biztató kilátást s bennünket a nemes példa akciónk előbbrevitelére buzdítson.

— A villanyhiány orvoslása. Az országosan mutatkozó villamosvilágítási zavarok orvoslása céljából Szabadkán is megjelent Brestyánszky Miklós főkapitány rendelete. A rendelet szerint szept. 9-től kezdve a kirakatok villannyal való kivilágítása tilos. A magánházakban pedig a villanyfogyasztás nem lehet több, mint a tavalyi megfelelő hónapban elért fogyasztás fele. A villamos üzemű malmok csak nappal dolgozhatnak. A rendelet betartását szigorúan ellenőrizni fogja a rendőrség.

— A gabonaátvevő bizottság napidija. A közlelmzési miniszter ma érkezett rendelete végül intézkedik a gabonaátvevő bizottság tagjainak a napidijai kiutalásáról. A pénzt a Haditermény r.-t. biztosítja rendelkezésre.

— **Kinevezés a zombori pénzügyigazgatásnál.** A pénzügyminiszter Dienes Béla díjnokot a zombori pénzügyigazgatásához ideiglenes hatóságú kezelővé nevezte ki.

— **Katonai kitüntetések.** Az ellenség előtt teljesített különösen tevékenységű szolgálatai elismerésül Kernyászi Lazarev Grúj — szabadkai származású — őrmestert koronás vasérem kereszttel tüntették ki. Az ellenségkel szembeni hősi magatartásáért Malusev Sándor 86. gyalogezredbeli népf. századosvezető a bronz vitézségi érmet és a vas érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján kapta.

— **Meddig maradhatnak a tanárok a cséplésnél?** Sürgős leiratot adott a főispán. A belügyminiszter közli vele a kultuszminiszternek az iskolafentartó hatóságokhoz intézett rendelkezését, amelyben kijelenti, hogy a termésrendelet végrehajtása céljából — a cséplésnél igénybevetett tanárokat legfeljebb szeptember 30-ig lehet még felhasználni, de ezek is október 1-én kötelesek iskoláikban a tanítást megkezdeni. Az iskolákban a tanítás az igénybevetett tanárokkal szeptember 20-án megkezdendő.

— **Kintáltak a szeptember havi krot.** A város lakosságának az évi cukorjáraandóságát kiutalták. Egy vagon cukrot Cservenkáról négy vaggont pedig Acáról kaptak. — A cukor a hóban is fele részben kristály és fele részben sűrű cukor lesz.

— **Ujabb szappan kiutalás.** Szabadkai szappangyártóktól 40 vagon szappant utaltak ki. Amint a szappan kiutalására áll a közfelügyeleti hivatal azonnal ki fogja azt utáni.

— **Felhívás a katonaviselt hivatalos újságírókhoz.** Mindazok a hivatalos újságírók, akik Budapesten vagy vidéken bármely nyelven hírlapírói működést fejtettek és a háború folyamán katonai feladatot teljesítettek, vagy most teljesítenek, szíveskedjenek címlapjukat — tekintet nélkül esetleges korábbi jelentkezésekre — a Budapesti Újságírók Egyesülete katonai bizottságával (Budapest, Rágóczi-ut 14) írásban közölni. A hadrakelt sereghez tartozók címlapjukban ajánlatos, ha a bevonult újságíró nevét és fontos címét a katonai bizottság is eljuttatják a fenti címre.

— **Drágább lesz a só.** Szeptember elsőjével megdrágul egyik legfontosabb élelmiszerünk: a só. A konyhasó jövedéki ára kilométerenként 10 fillérrel emelkedik. A havardij pedig 70%-kal drágul, amiből az legfeljebb 1-2 fillér ártást jelenthet.

— **A nyári szilvából készült izé készítése.** A központi szeszfőzéknél a nekik beszállított és erre célra alkalmas nyári szilvamennyiségből legalább 10 százalékot szilvavízre tartoztak. A szilvavíz a központi felajánlandó, a mennyiség annak mennyisége a központi megkezdésére. A központi most arról értesítette a Szeszfőző és Gyümölcsélesztő Szövetkezetek Központját, hogy csakis a sűrűre főzött szilvavíz felajánlandó átvenni, holott a központi szilvavíz készült izé olyan nem lehet, mint a beszállított izé.

— **Az utolsó palicsi kabaré.** Szombaton este Palicson az utolsó kabarét tartották. Kondor Ibolyka énekeivel és különösen klasszikus táncával, Waldner Károly zongorajátékával, Vajdaffy zenetanár gyönyörű muzsikájával, Milassin Mária remek énekével (zongorán kísérte nővére), Spitzerné, Szász Imre és Pfalz Manci szép játékokkal tündek ki.

— **Szigoru rendelet a fagygy beszállítására.** A közfelügyeleti miniszter leirt a polgármesterhez, akivel közli, hogy a katonaságnak és a közfogyasztásnak tisztán sertésszírral való ellátása lehetetlen és így nagy súlyt kell helyezni a műzsir gyártására és forgalomba hozatalára. A méészárosok azonban az utóbbi időben feltűnően elhanyagolják az e célra szükséges fagygy beszállítását. Ezért a miniszter felhívja a polgármestert, hogy intézkedjék az erre vonatkozó rendelkezések teljes mértékben való végrehajtása iránt és a mulasztásokat a legnagyobb szigorral torolja meg.

— **A papi csuhák rejtelmek.** (A Népszava figyelmébe ajánlva). Kasán a vonatban elesítek a madárnai rabbit, — amint Galiciába akart csomposzni egy kis élelmiszert. Úvegekben, melyekről azt mondta, hogy tej van bennük, 8 kiló libaszirt találtak nála. — Utiköszarában egy esomó büzös, fortelemig uadorító fehérnemű alatt 40 kiló liszt volt. A rajta levő kaptánját is megvizsgálták és abban 16 darab rántani való csirkére akadtak.

— **Akiket örökre eltíltanak a szakmájuktól.** Több szülő panaszkodott nálunk, hogy a szabadkai ipartestület békéltető bizottsága — örökre eltíltja gyermeküket a szakmájuk gyakorlásától. Sokszor 2-3 évi inaskodás után történik ez. — Nem tekintve az indokokat, úgy hisszük ennek a bizottságnak ehhez nincs joga. — Csak a törvényszék tilthat el valakit szakmája gyakorlásától. Ha nem így van, szívesen vesszük a bizottság ezirányú nyilatkozatát, mert sok szülő nem mer felelőbe sem és így ő sanyli meg az ítéletet, nem a gyerek.

— **A vadgesztenyét is zár alá veszik.** A hivatalos lap kormányrendeletet közöl, amely szerint vadgesztenyét, babszarát és babhüvelyt másnak, mint a korpaközpontnak, nem szabad eladni. Az átvételi árat a földmivelésügyi miniszter fogja megállapítani.

— **Fölgyújtotta a felesége ruháját.** Jung Jakab bajai asztalos, aki szabadságos katona, féltékenységből vitriollal leöntötte a feleségét, azután pedig dühében meggyújtotta az asszony ruháját. A szerencsétlen asszony a maró folyadékától és égő ruháitól súlyos égési sebeket szenvedett és most a kórházban a halállal vívédik.

— **Halásszák a vértó halait.** Ma, hétfőn délután megkezdte Raczko Mihály, aki géppel lecsapolja a Vértó vizét, a tó halainak a kifogását. A víz már oly csekély, hogy a halak hata kilátszik beléle. Hétfőtől csütörtökig valószínűen kifogy a víz és a hal is. E napokban bőven kerül hal a szabadkai piacra.

— **Tanítónők megválasztása.** Sinay Szerén kisasszonyt — a kulai járásbíró nővérét — aki két éven

a helybeli református népiskolánál mint helyettes tanítónő eredményesen működött és így fellebbvaléinak elismerését megnyerte, az ujszivácsi ref. egyházközség rendes tanítónőnek alkalmazta, tehát helységünket számos tisztelői, növendékei és ezeknek szülei sajnálatára elhagyja. Az ujszivácsi ref. egyházközség pedig helyébe Sinay Aranka kisasszonyt — a járásbíró kedves leányát — aki a múlt tanévben mint az óverbácsi ref. népiskola helyettes tanítónője nagy szorgalommal és ügyességgel működött, ugyanezen minőségben alkalmazza.

— **Véderő elleni büntetett vádolt zentaiak.** A szegedi törvényszékre hét ismert zentai urat idéztek be és sok tanut. A zentai urakat véderő ellen való büntetett kísérletével vádolták. Egy gazdag zentai kereskedő Ganz Juda úgy akarta magát kivonni a katonai szolgálat alól, hogy Pollák Salamon kereskedőtől színtelegetesen 43 hold földet bérelt és mint gazdálkodó kérte fölmentését. A megvádolt köztisztviselők hamis bizonylatot állítottak ki arról, hogy Ganz Juda tényleg gazdálkodik, a többi vádlott pedig kezére járt Ganznak a hamis bizonylat megszerzésében. A vádlottak Braun Soma földadónyilvántartó, Leichter Lipót kereskedelmi alkalmazott, Fleischmann Lipót kereskedő, Szécsényi István dr. ügyvéd, Hoffman Sándor és Varga Mátyás polgári biztosok és Pollák Salamon kereskedő voltak. A tanuk kihallgatása után a törvényszék mind a hét vádlottat fölmentette.

— **Szembeszálltak a csendőrökkel.** Adán és környékén a katonaszökevények összefogdosására nagy razzia történt a csendőrség. Az egyik tanyán két katonaszökevény megtámadta a csendőröket. Heves harc fejlődött ki a katonák és a csendőrök között, egy ideig tartotta magát a két katona, — azonban az egyik csendőr egy jól irányzott lövéssel harcfejtelené tette az egyiket. Erre mindketten megadták magukat. Személyazonosságuk megállapításánál kiderült, hogy a megsebesült katona Csuresics Péter 86. gyalogezredbeli közember, aki már két éve, hogy megszökött ezredétől; a másik Pákászi Milán 6-os nonvéd közember, aki szintén huzamosabb idő óta lóg. Mindketőjüket erős fedezettel beszállították felettes katonai hatóságukhoz.

— **Gyógynövények gyűjtése az iskolákban.** A sokféle gyűjtés mellett a miniszter most a gyógynövények és más gyógyanyagok gyűjtését ajánlja a szabadkai iskolák figyelmébe. Leirt, hogy a gyűjtést a folyó tanévben is erélyesen indítsák meg. Az értékesítésből származó bevételek egyetüd részét a háboruban elesett tanítók és tanárok özvegyei és árvái javára adja a miniszter.

— **Lógós katonák rá löttek az őrjáratra.** Tegnap délután egy őrmester vezetése alatt álló katonajárőr az ugynevezett Napnyugati-ugarakban cirkált. A lógós katonák rálöttek az őrjáratra és Marcinov Fülöp 18 éves, 86. gy.-e.-beli katonának mindkét térdét keresztül löttek. A vakmerő lógósokat nem sikerült elfogni. A súlyosan sérült katonát a mentők a tart. kórházba szállították.

— **Katonafogdosás a lakodalomban.** Lakodalom volt Zentán Eszes Antal házában. Egy katona, névszerint Rábaközi András tartotta esküvőjét szíve választottjával, Gulyás Franciskával. A lakodalomra hivatalosak voltak a vőlegény katonaismerősei is, mintegy tizenketten, akik a vőfélyi tisztet töltötték be. Valami rosszlelkű ember azonban megirigyelte a fiatalok boldogságát és a vendégek jókedvét, mert följelentést tett a csendőrségnek, hogy ott nagyrészen katonaszökevények vannak. A csendőrség mintegy 20 főnyi létszámmal vonult ki s először is körülzárták az utcákat. Vigan, szólt a zene, rakták a fiatalok a táncot, amikor hira érkezett, hogy jönnek a csendőrök. A zene nyomban elhaltatott, a katonák szétszaladtak, kerítéseken, kerteken keresztül, ki merre látott. Mikor a csendőrök megjelentek a lakodalomban, már csak a nyomukra akadnak. Mindenkit igazoltattak: a vőlegénytől kezdve a dédöregapáig, azután eltávoztak. A kivülmaradt csendőrök a katonaszökevények közül a szeméremben mégis kettőt elfogtak és bekísérték őket Szabadkára.

— **Értesítés.** Szabadka sz. kir. város népruházati bizottság 1919 augusztus hó 30-ki üléséből hozott határozata alapján a város közönségének tudomására hozom, hogy a városi cipőhivatal által f. évi augusztus hó végéig kiadott és igényjogosultsággal érvényesített bejelentőlapok érvénytelenné válnak, ha a vonatkozó czipűtárványt a tulajdonos f. évi szeptember hó 7-ig a cipőhivatalnál ki nem váltja. Szabadkán 1918 évi szept. 2-án. dr. Völgyi János főjegyző.

— **Gyavasáért öt évi súlyos börtön.** Kolozsvárról jelentik: Erdélyi Rezső 32-es zsidó főhadnagy pörében a honvéddabíróóság hozott ítéletet. A honvéddabíróóság Erdélyi Rezsőt gyavaság, több rendbeli sikkasztás, könnyelmű adósságesinálás, jogtalan rekvirálás és a szolgálati szabályzat áthágása miatt öt évi, kéthetenként börtönnel súlyos börtönre és lefokozásra ítélte.

LIFKA-MOZI

Hétfő—kedd

Mia May
ragyogó szépségű filmdiv első új szerepe az idei szezonban.

Ave Mária
regényes színjáték 5 felvonásban.

Obnet György
népszerű regénye filmen

Sergius Panin
főszereplők a párisi Vanilleftagjai

Kezdeté 1/2, 6 és 1/2, 9 órakor.
Ünnepnap 3, fél 5, 6 fél 9 órakor

Kávéházakban kérje a „Delvidék“-et.

Szerkesztő: **BERKES MÁRK.**

Nyomatott a kiadó tulajdonos, Szász Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájaként Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

Feltelek szerkesztőnk telefonszáma: **Palics 34.**

Felhívás!

Tudomásomra jutott, hogy a télen nálam történt lószerszámlopás egyik részese valamelyik helybeli pálinkás butikban elszólta magát és mondotta, hogy a szerszám melyik közepben és kinél van.

Ezuttal felkérem azt a bizonyest, akinél a szerszám (8 drb. háma 4 drb. gyepelője és kantárszárak) van, hogy hajlandó legyen vele Szabadkán, az általa megállapított helyen találkozni és egyezkedni. +

Horváczki Máté
tem. vállalkozó

Jóminőségű tatalpu papucsokat
vizonteladók a legjobb
kivitelben haphatják
Győri Ferencnél Szeged
Hajnal-utca 8. sz.

Viszketegséget, sőt, ort, rüh-t

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. FLESCHE-éle eredeti törv. védett

„Skaboform kenőcs“

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet dr. Flesch-éét kérjünk. Probatégely 3 korona, nagy tégely 5 K., családi adag 12 korona Szabadka és vidéke részére főraktár:

DECSY GYULA

„Szent Terézia“ városi gyógyszerár 1. kör Deák-utca. (Kiskápolna mellett.)

— Vétel a SKABOFORM

védjegyre ügyeljen!

Ujság árusító

emberok,
asszonyok,
lányok,
fiúk

havi fizetéssel,
vagy magas %-al
azonnal felvétet-

nek a

DÉLVIDÉK
kiadóhivatalában.

Ápoló

kerestetik a városi szegényházba folyó évi augusztus hó 15-én havi 100 K fizetés és teljes ellátással.

Szegényházi gondnok.

Eladó ház

A Rákóczi utcában.
Bővebbet a városi tűzoltóknál,
Székely György parancsneknél

Plakátragasztó flu magas fizetéssel, ruházattal azonnal felvétetik, bővebbet Földes ruházlet.

Egy irni olvasni tudó

fiut felvesz a Lakner drogéria Szabadka, Kossuth-utca.

Fogak és fog-sorok.

Különlegességek fogászati munkákban, aranyból és platinából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hidak, ugyancsak az új- és régi fogak. Fogkezelés teljesen érzéstelenítve és fogtű-műveket (plombázások.)

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus.
Szabadka, Kossuth-u., Prokös-ház. Telefon 58.

Egy lakóház eladó

IV kör, Király-utca 168 szám alatt. Bővebb felvilágosítást a tulajdonos ad ugyanott.

Használt tankönyveket

magas áron veszünk, vagy a mostani iskola évre szükségessékre becserezzük.

Papirspárga

esemegelőzéshez, szállókötezésre eredeti gyári áron kapható vizálló cellolezo. Ajánlatos mielőbb beszerezni.

Tisztelettel

Lipsitz és Lampel

könyvkereskedése, antikvárium és papirspárga gyári raktára. Szabadka, Rudies u. 14.

Ujságkihordó leány felvétetik a Délvidék kiadóhivatalában.

A moholi nagyvendéglő vezetés hiányában **eladó** 200 hektoliter

boroshordó

eladó Andrásy szijgyár tónál Petőfi-u. 32.

Ház eladó

V. kör Hold u 413. sz Bővebb felvilágosítás ugyan ott nyerhető.

Uj lécládák gyümölcs- és főzelék-félék

csomagolásra kaphatók: Bano és Bröder ségnél Szabadkán.

„Ferravin“ vasas chinabor.

Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegényeknek és lábadozóknak Étvágyat gerjesztő ideget erősítő s vért javító gyógyszer. Számtalan orvosi ajánlás.

Szabadkán Kapható. Deesy Jenő úr gyógyszeráránál. Jelenlegi ára fél literes palackonként 10 K. — A „Ferravin“ névre essék ügyelni.

A budapesti Gyakorló Gyors-irók társaságának szabadkai hivatalos tanfolyamán, a Gabelsberger — Markovits-telep gyors- és gépirő

iskolában az új féléves kurzus szept. hó 15-én nyílik meg. Felőtteknek külön esti tanfolyam.

Beiratások naponta:

Szabadka, VI., István-u. 75.

Kecsis magas fizetéssel azonnal felvétetik.

Johannaszikvizgyárban Szegedi-út.

Alkalmi vétel.

21 db boroshordót 230—750 literig, 90 hektó a legtöbbet ígérőnek **eladom**. Megtekinthető minden vasárnap Odry Kálmán földbirtokosnál Bácsszenttamáson.

MENETREN

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	8:15
12:24	
Budapestre ind. délelőtt	4:12
délután	10:15
éjjel	1:55
11:53	
4:27	
Zombahót érk. délelőtt	6:02
éjjel	10:11
Zombahóra ind. éjjel	8:14
éjjel	8:23
Ujvidékre érk. délelőtt	7:46
délután	1:21
éjjel	10:58
Ujvidékre ind. délelőtt	1:44
éjjel	8:26
4:26	
Szegedről érk. délután	12:32
éjjel	8:00
Szegedre ind. délelőtt	1:30
éjjel	12:36
Cservenyára—Gombosó érk. éjjel	8:07
Cservenyára—Gombosó ind. éjjel	4:42
Zentára érk.	1:05
Zentára ind.	4:23
Bajáról érk. délelőtt	8:02
éjjel	8:28
7:00	
Bajára ind.	8:40
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *gal jelzettek vonatkoznak. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig.

7 kapa szőlő igen közel a városhoz méssel elköltözés miatt

Eladó.

Cim a kiadoban.

Harisnyák

javított „Róza“ varrott fejű párnaként 3.20 K. Törvényesen Minden párhoz kell egy régi harisnyák. A harisnyák fejét levágni nem szabad. Bármilyen más fejelésű és színű elfogadjuk. — Gyűjtő

Pázmány-utca 24. sz.

A legújabb egyházmegyei nyomtatványok postafordultával a

Szent Antal nyomdában

szerezhetők be

Önkéntes árverés

A szabadkai 11087 és 25780 számú telekkönyvi betétek 6 és 7/1 helyrajzi számok alatt Láng János és neje Ketter Julián nevére felvett ház és beltérek (Láng-féle Pilseni Bőrbán) 4000 K. ki-költési árban a bekebelezett területek érintetlen maradás mellett a szabadkai kir. telekkönyvi hatóság felhatalmazott 22 számú hivatalos helyiségében 1918 évi szeptember hó 15. napján délelőtt 9 órakor önkéntes bírói árverésben a legtöbb ígérőnek el fog adni. A közlelő feltételek a szabadkai telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Balázs Ignác ügyvédi irodájában Ujvidéken tudhatók meg.